

БУГАРСКИ ПРИПОВЕДАЧИ

I

Романтичне приповетке «Несрећна породица» од Васила Д р у м е в а, (1838—1900), штампана први пут 1860, и Изгубљена Станка» од Илије Р. Б л љ с к о в а (1839—1913), објављена 1862, обележавају почетак бугарске приповедне прозе. Данас та дела немају књижевне вредности. Први знатнији приповедач бугарске књижевности јавио се ускоро затим, — али најпре на руском језику, а после тек на бугарском. То је Љубен К а р а в е л о в (1837—1879), познати револуционар и борац за слободу свога народа, који је својим радом у заједници са Светозарем Марковићем и својим оригиналним приповеткама на српскохрватском језику играо знатну улогу и у нашем омладинском покрету и у рађању реализма код нас, 60-их и 70-их година. Од његових приповедака најбоља је «Бугари старог времена», штампана најпре у једном руском часопису 1867, издата 1868, опет на руском, са другим приповеткама у засебној књизи, а тек 1872 објављена и на бугарском језику, у Букурешту. (На српскохрватски та је приповетка, поред осталих, преведена са рускога још 1868, од М.М. Радовановића, у часопису «Вила»). Љубен Каравелов је у тој причи — као и у низу других, мањих приповедака сличног садржаја — дао рељефне и свеже слике старинског градића Копрившнице, свога родног места, и његових простодушних старих становника, занатлија и трговаца. Добро запажање, окретност у приповедању и нарочито пријатна хумористична црта одликују ово дело које се, поред својих знатно виших књижевних квалитета, разликује од многих других списа Каравеловљевих отсуством сваке тенденције и борбености, без чега иначе Каравелов није Каравелов.